UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Animus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Idem 1. Triſt. 1.

Terretur minimo pennæ ſtridore columba,
Vnguibus accipiter ſaucia facta tuis.
Non procul à ſtabulis audet diſcedere, ſi qua
Excuſſa eſt auidi dentibus agna lupi.

Horat. 1. Epiſt. 16.

Cautus enim metuit foueam lupus, accipiterq;
Suſpectos laqueos & opertum miluius hamum.

Manilius 2.

Ad Lunæ motum variant animalia corpus.

Propert. 2. 5.

Non ſolum taurus ferit vncis cornibus hoſtem,
Verum etiam inſtanti læſa repugnat ouis.

Horat. Epod.

Neq; hic lupis mos, nec fuit leonibus
Vnquam, niſi in diſpar feris.

Iuuenalis 15.

Sed iam ſerpentum maior concordia: parcit
Cognatis maculis ſimilis fera: quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo nemore vnquam
Exſpirauit aper maioris dentibus apri?
Indica tigris agit rapida cum tigride pacem
Perpetuam: ſæuis inter ſe conuenit vrſis.

Manilius 2.

Deniq; ſic pecudes, & muta animalia, terris
Cum maneant ignara ſui, legiſq; per æuum.
Natura tamen ad mundum reuocante parentem,
Attollunt animos, cælumq; ad ſidera ſeruant.
Corporaq; ad Lunæ naſcentis cornua luſtrant,
Venturaſq; vident hyemes, reditura ſerena.

Claud. Præf. 3. Honorii.

Paruos non aquilis fas eſt educere fœtus,
Ante fidem Solis, iudiciumq; poli?
Nam pater excuſſo ſaltu cum germine proles,
Ouaq; maternus rupit hiulca tepor:
Protinus implumes conuertit ad æthera nidos,
Et recto flammas imperat ore pati.
Conſulit ardentes radios, & luce magiſtra
Natorum vires ingeniumq; probat.
Degenerem refugo torſit qui lumine viſus,
Vnguibus hunc ſæuis ira paterna ferit.
Exploratores oculis qui pertulit ignes,
Suſtinuitq; acie nobiliore diem.
Nutritur volucrumq; potens & fulminis hæres,
Geſturus ſummo tela triſulca Ioui.

Lucret. 5.

At variæ creſcunt pecudes, armenta, feræq;:
Nec crepitacula eis opus eſt, nec cuiq; adhibenda eſt
Almæ nutricis blanda, & infracta loquela:
Nec varias quærunt veſtes pro tempore cæli:
Deniq; non armis opus eſt, non mœnibus altis,
Quis ſua tutentur, quando omnibus omnia large
Tellus ipſa parit, naturaq; Dædala rerum.

¶ Philosophicae Sententiae.

Animal primo mouet pedem dextrum, poſtea ſiniſtrum, vt ſuper eo ſuſtentetur: & motus pedis ſiniſtri eſt accidentalis. *Ariſtoteles lib. de cælo & mun. lib. de anima, de ſomno & vig.*

Omne animal habens os, habet aliquem guſtum. *Idem.*

Omnia animalia ſanguinolenta habent cor. *Idem.*

Animalia multum coeuntia, cito ſeneſcunt: quia ſemen eſt nutrimenti ſuperfluitas, & amplius deſiccat emiſſum: & propter hoc mulus longioris eſt vitæ equa, & aſino, ex quibus genitus eſt. *Idem.*

Omnia animalia generantia habent oculos, præter talpam, ſi quis tamen corium ſuper loca oculorum exiſtens ſcindat, inueniet locum oculorum. *Idem.*

Animal cornutum caret dentibus in ſuperiore mandibula. *Idem l. 2.*

Omne animal cornutum eſt quadrupes. *Idem lib. 3.*

Animalia parum ſe mouentia, ventre pingueſcunt.

Omne animal carens pulmone, caret voce. *Idem l. 4.*

Omnium animalium fœminæ gracilioris ſunt vocis quam maſculi, excepta vacca. *Idem.*

Natura ſtatuit ſingulis animalibus tempora & ætates certas ad coitum, præterquam homini: ipſi enim omnibus temporibus opportunus eſt coitus. *Idem.*

Omne animal carens pedibus, caret teſticulis. *Idem.*

Animalia omnia naſcuntur cum dentibus, excepto homine, qui incipit dentire ſeptimo menſe. *Idem.*

Nullum animal patitur tam vehementiſſimos dolores in partu, ſicut mulier. *Idem.*

Omne animal prægnans, recuſat coitum, exceptis muliere & equa. *Idem.*

Animalia habentia corpus piloſum, carent cauda, vt p[...]ſis. *Idem.*

Omnia animalia continent cerebrum in parte prior[...]

Inter animalia homo caput maxime piloſum habet. [...]

Animal magni cordis, naturaliter eſt pauidum: p[...] audentius. *Idem.*

Animalibus propter timorem accidit effuſio ventri[...] *Idem.*

Animalium corpus eſt ex fœmina, anima vero ex mare. [...]

Animalia magni corporis, vnum generant filium, par[...] multos. *Idem.*

Animalibus vniuerſis ad ſe tuendum aliquid natura eſt [...] *Gregorius Nyſſenus de opif. Hom. p.* 81.

¶ Scriptores.

Animalium hiſtoriam nemo copioſius & doctius *Ariſt[...]* ſcripſit. *Aeliani* de hiſtoria animalium libri doctiſſimi à Pe[...]lio tranſlati, & luculentis acceſſionibus aucti. *Oppiani poet[...]* Ixeuticorum ſiue de aucupio libri 3. *Alberti Magni de an[...]* lib. 26. *Hiſtoria quadrupedum* Germaniæ nuper edita per [...]lem Herrum medicum cum picturis, Argentorati, pictur[...] ſeorſim in tabula excuſæ ſunt. *C. Plinij ſecundi* de animal[...] qui ſunt hiſtoriæ naturalis ſeptimus, 8. 9. 10. 11.

Animus.

¶ Definitio. et Etymol.

Animvs & anima hoc diſtant, Animus eſt, quo ſapi[...]ma, qua viuimus, *Nonius Marcellus c. 5.*

Animus conſilii eſt, anima vitæ. Vnde dicunt ph[...] etiam ſine animo vitam manere, & ſine mente animam du[...] *lib. 11. c. 1. Originum.*

Animus eſt qualitas viuentis: anima cauſa vitæ, *Corn[...]to.*

Sapimus animo, fruimur anima: ſine animo anima eſ[...] *Accius Epigomo.*

Animus eſt, quo homines ſumus, ſapimus & intelligim[...]bus vocibus cum Hebræi exprimunt. 1. *Ruach*, ſpiritus, fla[...]bo *Roach*. ſpirauit. Græcis πνεῦμα. 2. *Leb*, Cor, vitæ fundam[...] verb. *Labeb*, corde donatus eſt, refectus eſt corde per cibos [...] Hinc λείβω Græcorum. Ανεμος Græc. ventus: inde forſitan A[...] nempe à ſpirando. Eſt enim animus humanus vitæ ſpirac[...]lud, cuius meminit Moſes, Gen. 2. 7.

¶ Sententiae Poeticae.

Ouid. Triſt. 5.

Nam neq; ſunt vires, nec qui color eſſe ſolebat.
Vix habeo tenuem, quæ tegat oſſa, cutem.
Corpore ſed mens eſt ægro magis ægra, maliq;
In circumſpecta ſtat ſine fine ſui.

Idem 2. Pont. 7.

Temperie cæli corpuſq; animuſq; iuuatur.

Ibidem.

Omnia deficiunt: animus tamen omnia vincit;
Ille etiam vires corpus habere facit.

1. Pont. 11.

Vnda locuſq; nocent, & cauſa valentior iſtis
Anxietas animi quæ mihi ſemper adeſt.

Ouid. 1. Remed.

Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte.
Reſpuit, atq; odio verba monentis habet.

Plaut. Amph.

Amat, ſapit, recte facit animo quando obſequitur ſuo.
Quod omnes homines facere oportet, dum id modo fiat bon[...]

Plaut. Moſtel.

Nil eſt miſerius quam animus hominis conſcius.

Plaut. Rud.

Animus æquus optimum eſt ærumnæ condimentum.

Idem. Capt.

In re mala animo ſi bono vtare, adiuuat.

Idem Pſeud.

Bonus animus in re mala, dimidium eſt mali.

Plaut. Bacch.

Pauliſper Lyde eſt libido
Homini, ſuo animo obſequi, iam aderit tempus cum ſe eti[...]
oderit.

Plaut. Trin.

Qui homo cum animo inde ab ineunte ætate depugnat ſu[...]
Vtrum id itane eſſe mauelit, vt eum animus æquum cen[...]
An ita potius, vt parentes eum eſſe, & cognati velint.
Si animus hominem perpulit: actum eſt, animo ſeruiunt, [...]
Si ipſe animum perpulit, dum viuit, victor victorum cluet.
Tu ſi animum viciſti, potius quam animus te, eſt quod gau[...]

Terent. And.

Dum in dubio eſt animus, paulo momento huc illuc impellitur.

Sen. Oet.

An qui animus falſa pro veris videt?

Iacob. Bill. Antholog. Sacra.

Nulla re fluxa animum ſatiari poſſe.

Gaudia qui mundi, qui magnos quærit honores,
Et ſequitur falſas non bene ſanus opes:
Atque hic vmbram pro corpore, paſcitur aura
More lupi, eſuriem ſtultus alitq; ſuam.
Namq; adeo eſt generoſa hominis natura caduci,
Vt mentem prorſus nil ſatiare queat.
Quippe, Deum præter nil mentem expleuerit vnquam:
Ætherei cum ſit numinis ipſa capax.

¶ Philosophicae Sententiae.

Quære te animo valere, vt corpore poſſis. *Cicero Tironi, Familiaris.*

Ex animo conſtamus & corpore. 4. *de Finibus.*

Conſtamus ex animo & corpore. 3. *Tuſc.*

Animus eſt rationis compos & particeps, quo nihil ab optimo & ſapientiſſimo genitore melius eſt procreatum. *De vniuerſitate.*

Mente nihil homini dedit Deus ipſe diuinius. 3. *Offi.*

Nobis Deus, ſiue mater rerum omnium natura, dedit animum, quo nihil eſt præſtantius neque diuinius. *Parad.* 1.

Animus eſt ingeneratus à Deo. 1. *de Legib.*

Eſt animus cœleſtis. *Cato Maior.*

Humanus animus deceptus ex mente diuina. 5. *Tuſc.*

Animus ſolus, nec cum adeſt, nec cum diſcedit, apparet. *Cato Maior.*

Omnium animi immortales, ſed bonorum, fortiumque diuini. 2. *de Legib.*

Bonorum virorum mentes mihi diuinæ atque æternæ videntur, & ex hominum vita ad deorum religionem, ſanctimoniamq; demigrare. *Pro Caio Rabir.*

Sic habeto, te non eſſe mortalem, ſed corpus hoc. *Som. Scipionis.*

Corpus hoc eſt mortale, animi vero motus ſempiterni. *Pro Seſto.*

Nihil intereſt, motu animi ſublato, inter pecudem & hominem: ſed etiam inter hominem & ſaxum, aut truncum, aut quiduis generis eiuſdem. *In Lælio.*

Duplex eſt vis animorum: vna pars in appetitu poſita, altera in ratione, quæ docet & explanat quid faciendum, fugiendumve ſit: ita fit vt ratio præſit, appetitus vero obtemperet. 1. *Offic.*

Eſt animorum ingeniorumque noſtrorum naturale quaſi quoddam pabulum, conſideratio, contemplatioque naturæ, doctoque homini & erudito, cogitare, eſt viuere, Sapientis enim cogitatio, non ferme ad inueſtigandum adhibet oculos aduocatos. 4. *Acad.*

Animus perturbatus & incitatus nec cohibere ſe poteſt, nec quo loco vult conſiſtere omnino. 4. *Tuſc.*

Animi morbi, ſunt cupiditates immenſæ, inanes diuitiarum, gloriæ, dominationis, libidinoſarum etiam voluptatum, accedunt ægritudines, moleſtiæ, mœrores, quæ animos exedunt, conficiuntque curis. 1. *de Finib.*

Ægris corporibus ſimilima eſt animi ægritudo. 1. *de Finib.*

Æque animo dolemus, dum corpore dolemus. 3. *Offic.*

Is qui vllum aut corporis, aut fortunæ vitium, animi vitiis grauius exiſtimat. 3. *Tuſc.*

Morbi pernicioſiores pluresque ſunt animi, quam corporis. 3. *Tuſc.*

Corpora curari poſſunt, animorum nulla medicina eſt. 3. *Tuſc.*

Animi lineamenta pulcriora ſunt, quam corporis. Recte ſolus liber, nec dominationi cuiusquam parens, neque obediens cupiditati, recte inuictus, cuius, etiamſi corpus conſtringatur, animo tamen vincula inici nulla poſſunt. 3. *de Finib.*

Corpori tantum præſtat mentis excellens perfectio, vt vix poſſit explicari quid interſit. 5. *de Finib.*

Deus & ortu & virtute antiquiorem genuit animum, eumque vt dominum atque imperantem obedienti præfecit corpori. *De Vniuerſ.*

Vt multo maiora ſunt opera animi, quam corporis: ſic eæ res, quas perſequimur ingenio ac ratione, gratiores ſunt, quam hæ quas viribus. 1. *Offic.*

Quo maior eſt vis animi, quam corporis, hoc ſunt maiora ea quæ concipiuntur animo, quam illa, quæ corpore. *Philipp.* 11.

Maior eſt animi voluptas, quam corporis. 2. *de Finib.*

Voluptate animi, nulla poteſt eſſe maior. *Cato Maior.*

Corpore nihil niſi præſens & quod adeſt, ſentire poſſumus: animo autem & præterita & futura. 1. *de Finib.*

Corpus tamdiu gaudet, dum præſentem ſentit voluptatem, animus & præſentem percipit pariter cum corpore, & proſpicit venientem, nec præteritam præterfluere ſinit. 5. *Tuſc.*

Corpus eſt quaſi vas animi, aut aliquod receptaculum. 1. *Tuſc.*

Deus animum concluſit in corpore. *De Vniuerſitate.*

Videtur animi cognitio cum ad omnem veritatem, tum vel maxime ad naturæ cognitionem magnum afferre adiumentum: quippe cum animantium quaſi fons quidam ſit, & principium. *Ariſt. l. 1. de Animo, c. 1. T. 2.*

Fieri non poteſt, vt animus ſit concentus, & in orbem feratur: fieri autem poteſt, vt & fortuito aut per aliud moueatur, & ipſe moueat: veluti vt moueatur id in quo ipſe ineſt, idque ab animo agitetur: alio autem modo moueri loco ipſe nullo modo poteſt, *lib. 1. de animo, c. 4. T. 61.*

Animo aliquid melius eſſe, eique præeſſe, non poteſt. *l. 1. de Animo, c. 5. T. 82.*

Cognitio animi propria eſt, & ſenſa & opinio, ac præterea appetitus & deliberationes, omninoque cupiditates eum attingunt: ac omnino hoc habent animantia: vt loco moueantur, ac præterea vt augeſcant, & ad ſuum quodq; magnitudinis moliſque ſtatum perueniant, ac ſeneſcant. *lib. 1. de Animo c 5. T. 89.*

Animus prima eſt corporis naturalis, quod vitæ eſt particeps, perfectio. *l. 2. de Animo, c. 1. T. 6.*

Eſt animus eius corporis, quod viuit, cauſa, & principium. *l. 2. de Animo, c. 4. T. 36.*

Animus is, ex quo animantes conſtant, ex duplici vi ac facultate definitus eſt, quarum altera eſt vis iudicandi, quod rationis & ſenſus munus eſt: altera etiam, qua mouentur loco. *l. 3. de Animo, c. 9. T. 40.*

Non in extremo oculo animus ſitus ſit, nec animi locus & ſedes eſt, nec dubium quin intra nos ſit. *libro de Senſu c. 2.*

Animus pars eſt quædam hominis, in qua primum vita continetur. *lib. δ. 4. Metaphyſic. c. 18. T. 23.*

Subſtantia corporis alicuius, anima eſt. *lib. 2. de Gen. ani. c. 4.*

Officium animæ eſt alere & mouere. *lib. 2. de part. Anim. c. 7.*

De pace animi ſperata. Dial. cxxi.

Franciſcus Petrarcha.

Gav.

Animi pacem ſpero. R. Quid ſperare maius, quam habere pacem? Hanc mox vt bona fide velle cœperis inuenies. G. Spero pacem animi. R. Pacem ſperare bellantis eſt. Quis animo tuo bellum infert niſi vnus tu? quod ipſe tibi abſtuleris, impudenter ab altero poſtules, aut ſperes? G. Spero animi pacem. R. Vnde precor, aut quando ſperes, quod ipſe tibi nunc potes dare? Sic vt illam tibi nemo alius quam tu poſſit eripere? Pone arma cupidinum, atque irarum, plenam animo quæſieris pacem. G. Spero pacem & quietem animi. R. Quid igitur quod agis aduerſum paci eſt, contraque tuam ſpem tantopere niteris, vix tantum deberent niti homines vt ſalui eſſent, quantum nituntur, vt pereant. Pluris pene bellum iuge animi, laborque emitur, quam emenda pax eſſet, ac requies. Sic pugnans ſpes mortalium, ac vota cum ſtudiis, vt non vnius hominis vnum pectus, ſed multorum eorumque de omnibus diſſidentium videatur. G. Quietem ſpero. R.

Mirum vnde vobis hæc libido ſperandi ſemper. O mortale genus, ſiquidem quod ſperatis adepti eſtis, rurſus ſpem in longinqua transmittitis, & inde rurſus alio, ita ne craſtinus dies hodierno ſit clarior, & meliora ſemper futura petentibus Sunt nempe quibus nil ſit gratius quam ſperare, qui ſpem ipſam ſperatarum rerum nullis euentibus permutatam velint, quibus ego quid optauerim, niſi vt procraſtinantes omnia, bonisque ſe ſuis interim ſpoliantes, inter irritas ſpes ſeneſcant, quo vel ſic intelligant inaniter ſe ſperaſſe & in tergum verſi videant fruſtra ſe alibi quæſiuiſſe, quod ſecum erat. G. Spero pacem requiemque animi. R. Magna pars rerum humanarum vmbra eſt, magna pars mortalium vento paſcitur, & inſomniis gaudet. O quam multi cum hac ſpe ad æternos labores, & bella deſcendunt.

Tutum iter & iucundum eſt, ad quod natura te inſtruit, dedit tibi illa, quæ ſi non deſerueris, par Deo conſurges. Parem autem Deo te pecunia non facit: Deus nihil habet: Prætexta non faciet, Deus nudus eſt: fama non faciet, nec oſtentatio tui. Nemo nouit Deum, licet multi male de illo exiſtiment & impune. Non turba ſeruorum lecticam tuam per itinera vrbana ac peregrina portantium. Deus ille maximus potentiſſimusque ipſe vehit omnia. Nec forma quidem & vires beatum te facere poſſunt. Nihil horum non patitur vetuſtatem. Quid ergo? animus, ſed hic rectus, bonus, magnus, quid aliud voces hunc, quam Deum in corpore humano hoſpitantem? hic animus tam in equitem Romanum, quam in liberrimum, quam in ſeruum poteſt cadere. *Sen. 3. epiſt.*

Surſum animum vocant initia ſua, erit autem illic etiam ante quam hac cuſtodia exſoluatur. Si vitia ſua deſerunt, purusque ac leuis in cogitationes diuinas emicuit. *Sen. 80. epiſt.*

Inſuperabili loco ſtat animus, qui externa deſeruit: inexpugnabilis eſt, quam multis machinis laceſſitam fortuna non tranſit. Nunquam maior eſt, quam vbi aliena diſpoſuit, & fecit ſibi pacem, nil timendo, diuitias nil concupiſcendo.

Nil magnum in rebus humanis, niſi animus magna deſpiciens. *In Prouerb.*

Animum cogo ſibi intentum eſſe, nec auocari ad externa, omnia

licet foris reſonent, dum intus nihil tumultus ſit, dum inter ſe non rixentur cupiditas & timor, dum auaritia luxuriaque non diſſideat, nec altera alteram vexet: bene eſt. Nam quid prodeſt totius regionis ſilentium, ſi affectus fremunt? *Ep.56.*

Animus graui ſarcina preſſus explicari cupit, & reuerti ad illa quorum fuit. Nam corpus hoc animi pondus ac pœna eſt: premente illo vrgetur: in vinculis eſt, niſi acceſſit Philoſophia, quæ illum reſpirare rerum naturæ ſpectaculo iuſſit, & à terrenis dimiſit ad diuina. Libertas eius eſt hæc euagatio: ſubducit interim ſe cuſtodiæ in qua tenetur, & cœlo reficitur. *Ep.65.*

Non deformitate corporis fœdatur animus, ſed pulchritudine animi corpus ornatur. *Ep.66.*

Animus ſemel in totum ſanatur. Dicam quomodo intelligas ſanum. Si ſe ipſe contentus eſt, ſi confidit ſibi, ſi ſcit omnia vota mortalium, omnia beneficia quæ dantur petunturque nullum in beata vita habere momentum. *Ep.72.*

Tunc animus noſter habebit quod gratuletur ſibi, cum emiſſus his tenebris, in quibus volutatur, non tenui viſu clara proſpexerit, ſed totum diem admiſerit, redditus cœlo ſuo fuerit, & cum receperit locum quem occupauit ſorte naſcendi. Surſum vocant illum initia ſua. Erit autem illic etiam, antequam hac cuſtodia exſoluatur, cum vitia diſiecerit, purusque ac leuis in cogitationes diuinas emicuerit. *Ep.79.*

Magna & generoſa eſt res humanus animus: nullos ſibi poni niſi communes cum Deo terminos patitur. *Ep.102.*

Animus noſter modo rex eſt, modo tyrannus. rex, cum honeſta intuetur, ſalutem ſibi commiſſi corporis curat, & nihil imperat turpe, nihil ſordidum. Vbi vero impotens, cupidus, delicatus eſt, tranſit in nomen deteſtabile ac dirum, & fit tyrannus. *Ep.114.*

Si nobis animum boni viri liceret inſpicere, ô quam pulchram faciem, quàm ſanctam, quàm ex magnifico placidoque fulgentem videremus! Hinc iuſtitia, illinc fortitudine, hinc temperantia prudentiaque lucentibus, &c. *Ep.115.*

Animus nunquam magis diuinus eſt, quam vbi mortalitatem ſuam cogitat, & ſcit in hoc natum hominem vt vita defungatur: nec domum eſſe hoc corpus, ſed hoſpitium, & quidem breue, quod relinquendum eſt. *Ep.120.*

Maximum argumentum eſt animi ab altiori venientis ſede, ſi hęc in quibus verſatur humilia iudicat & anguſta; ſi exire non metuit. Scit enim quo exiturus ſit, qui vnde venerit meminit.

Hoc habent peſſimum, animi magna fortuna inſolentes: quos læſerunt & oderunt. *lib.2. de ira, cap.33.*

Vt quietus poſſit eſſe animus, non eſt iactandus, nec multarum rerum actu fatigandus, nec magnarum ſupraq; vires appetitarum. *lib.3. de ira, cap.6.*

Naturâ contumax eſt humanus animus, & in contrarium atque arduum nitens, ſequiturq; facilius quam ducitur. *l.1. de Cle. c.24.*

Naturâ humanus animus agilis eſt, & pronus ad motus. Grata omnis illi excitandi ſe materia eſt. *lib. De tranqu. animi, c.2.*

Danda eſt remiſſio animis: meliores alacrioresque requieti ſurgent. Vt fertilibus agris non eſt imperandum, cito enim exhauriet illos nunquam intermiſſa fæcunditas, ita animorum impetum aſſiduus labor frangit. *ibid. c.15.*

Neceſſariis rebus exilia ſufficiunt: ſuperuacuis nec regna. Animus eſt qui diuites facit. Hic in exilio ſequitur, & in ſolitudinibus aſperrimis, cùm quantum ſatis eſt ſuſtinendo corpori inuenit, ipſe bonis ſuis abundat & fruitur. Pecunia ad animum pertinet, non magis quam ad Deos immortales omnia iſta quæ imperita ingenia & nimis corporibus ſuis addicta ſuſpiciunt. Lapides, aurum, argentum, & magni leuatique menſarum orbes, terrena ſunt pondera, quæ non poteſt amare ſincerus animus, ac naturæ ſuæ memor, leuis & ipſe, & quandocunque emiſſus fuerit, ad ſumma emicaturus, interim, quantum per moras membrorum, & hanc circumfuſam grauem ſarcinam licet, celeri & volucri cogitatione diuina perluſtrat. Ideoque nec exulare vnquam poteſt, liber, & diis cognatus, & omni mundo omnique æuo par. Nam cogitatio eius circa omne cœlum, & in omne præteritum futurumque tempus immittitur. Corpuſculum hoc, cuſtodia & vinculum animi, huc atque illuc iactatur. In hoc ſupplicia, in hoc morbi exercentur. Animus quidem ipſe ſacer & æternus eſt, & cui non poſſit iniici manus. *Conſol. ad Heluiam. c.11.*

Cùm animus ingentia cœli ſpatia tetigit, alitur, creſcit, ac velut vinculis liberatus, in originem redit. Et hoc habet argumentum diuinitatis ſuæ, quod illum diuina delectant: nec vt alienis intereſt, ſed vt ſuis. Tunc contemnit domicilii prioris anguſtias. Illic demum diſcit quod diu quæſiuit. Illic incipit Deum noſſe. *Præf. lib.1. natural. quæſt.*

Multa ſunt quæ eſſe concedimus: qualia ſint ignoramus. Habere nos animum, cuius imperio & impellimur & reuocamur, omnes fatebuntur: quid tamen ſit animus ille, rector Dominusque noſtri, non magis tibi quiſquam expediet, quàm vbi ſit. Alius illum dicet eſſe ſpiritum, alius concentum quendam, alius vim diuinam & Dei partem, alius tenuiſſimum aerem, alius incorporalem potentiam Non deerit qui ſanguinem dicat, qui calorem. Adeo animo non poteſt liquere de cæteris rebus, vt adhuc ipſe ſe quærat. *Natural. quæſt. l.7. c.24.*

Cogita in te præter animum nihil eſſe mirabile; cui ma[...] magnum eſt. *Ep.8.*

Animus magnus ſpernit ſceptrum, quod alii per ignes [...] peterent. *Curt. l. 4.*

Vires corporis conſeneſcunt: ſed animi robur probis in[...] nectutem pati non poteſt. *Xenoph. orat. de Ageſilao.*

Animaduertiſtis nihil eſſe morti hominis ſimilius ſomno[...] ſomnum maxime hominis animus diuinitatem ſuam dec[...] etiam futura proſpicit: quippe qui tum, vti quidem appa[...] ſit. *Idem de Cyripædia, l. 8.*

At ingenii præclara facinora, vti anima, immortalia ſunt[...] *ſtius in Catilina.*

Alterum nobis cum diis commune eſt, ſcilicet anima, a[...] cum beluis, ſcilicet corpus.

¶ Apophthegmata.

Bion dicere ſolebat, formam & venuſtatem bonum eſſe a[...] Sentiens nimirum, animi bona reuera eſſe noſtra, cætera [...] mnia fluxa, & paruo duratura tempore. *Laert. l.4. c.7.*

Stilpo interrogatus, Quid eſſet ſtatua fortius? reſpondit [...] ſtupidus, & animi cultum negligens. *Stob. ſerm.2.*

Iamblichus dicere ſolebat, cum anima viuamus, eiuſdem [...] quoq; nos viuere dicendum eſſe: perinde vt oculis cum cer[...] ipſorum quoque virtute bene cernimus. *Stob. ſerm.1.*

Dionyſius ſophiſta in Heliodorum, quem Adrianus Cæſar [...] amabat, torſit hoc dictum: Cæſar poteſt honorem ac pecun[...] giri, rhetorem facere non poteſt. Cæſar enim Heliodorum [...] verius quam iudicio, fecerat magiſtrum epiſtolarum. *Dio[...] driano.*

Plato dicere ſolebat, eos qui corpora exercerent, & anim[...] gligerent, nihil aliud facere, quam imperantem relinquere [...] ratum curare. *Stob. ſerm.1.*

Idem, quæ dominantur, inquit, præ illis quæ ſeruiunt ſemp[...] honoranda. Quapropter merito poſt dominantes deos, eo[...] illos ſequuntur animum noſtrum colendum, ſecundoque lo[...] bendum iubeo. Nemo autem recte animum ſuum honora[...] vitiis fugatis pietatem & iuſtitiam colit. *Stob. ſerm.21.*

Thales dicebat non eſſe fucandam faciem, ſed animum b[...] ſtudiis exornandum: quod hæc forma veros conciliet ac pe[...] amicos. *Diogenes Laert. l.1. c.1.*

Antiſthenes admonebat ea eſſe paranda viatica, quæ ſim[...] naufrago enatarent. Sentiens bonas artes vbiq; eſſet in pre[...] poſſe à fortuna eripi. Idem aſcribitur Ariſtippo. *Laert. l.6. c.1.*

Idem, Quidam adoleſcens, curarat ſeſe ex ære ſculpendum [...] eam imaginem ſeſe conformabat. Huic Antiſthenes: Si æ[...] cem edere, qua de re potiſſimum gloriaretur? De pulchritu[...] quit adoleſcens. Nō igitur, inquit, erubeſcis, qui non de ani[...] riaris? ſignificans, magis gloriandum de bonis animi, quam [...] ma, quam haberet cum ſtatua communem. *Laert. l.6. c.1.*

Ariſton, vulgus hominum Laerti comparabat, qui cum [...] ruri diligenter omnia curaret, ſeipſum negligebat: ſic & illos [...] ſiſſimos quidem eſſe circa poſſeſſiones, animum autem [...] tum affectibus non excolere aiebat. *Stob. ſerm.4.*

Democritus dicebat, potius animæ quam corporis curam [...] bendam. Siquidem anima perfectiſſima corporis vitia leue[...] autem corporis, abſque ratione, nihilo meliorem reddit an[...] *Stob. ſerm.1.*

Diogenes, conſpicatus adoleſcentem philoſophiæ dante[...] ram: Euge, inquit: corporeæ formæ ſpectatores ad animi pul[...] dinem auocas. Sentiens, illum hoc agentem, vt animum vir[...] & honeſtis diſciplinis exornaret, hoc conſecuturum, vt longe [...] res amicos eſſet habiturus. *Laert. l.6. c.2.*

Idem, dicebat, homines ſumma cura quæ faciunt ad viu[...] perquirere: ſed quæ ad bene viuendum conducant: nihili pen[...] negligere. *Stobæus.*

Pythagoras, magis animi vires quam corporis optandas e[...] ſerebat. Animi enim bona veræ ſunt poſſeſſiones, cætera om[...] ſtabilia & incerta. Diuitiæ enim aliaque eius generis bona, [...] temeritati ſubiacent: virtus autem ſtabilis perpetuaque [...] *Stob. ſerm.1.*

Socrates, nihil aliud, inquit, agens circumeo, quam ſuade[...] nioribus ſenioribusq; veſtrum, neq; corporum, neq; pecun[...] neque aliarum omnino rerum curam prius vehementiusq; [...] animi habendam eſſe, vt quam optimus ſit: docens, non ex [...] niis virtutem: ſed ex virtute pecunias, aliaque bona omnia & p[...] tim & publice hominibus prouenire. *Plato in apolog. Socrat[...] ſerm.1.*

Idem, neque, inquit, Achillis arma Therſiti, neq; animi bo[...] mini ſtulto conueniunt. *Stob. ſerm.5.*

Idem, quum taxaret vnguentis delibutos, & Charonda[...] (vt aliis placet) Phædon, percontaretur, quis eſſet ille vng[...] delibutus? Ego, inquit Ariſtippus, infelix, & me infelicior [...] rum Rex. At vide, inquit, vt quemadmodum hac parte nul[...] terorum animalium es ſuperior, ita nec hominum vllo pr[...] tior. Senſit, externis bonis hominem nihilo fieri meliorem [...] & equus balſamo oblitus, idem oleret quod rex: & mendic[...]

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

[illegible] delibutus, non minus bene olet quam ſummus Pontifex [illegible].

¶ SIMILITVDINES.

Vt trutinæ momentum in vtranque partem æque propenſum eſt [illegible] afflectitur: Ita dubius animus. *Plutarch.*

Corpus [illegible] ponderè premitur: at animus ex ſeſe ſæpenumero [illegible] rebus. *Plut.*

In corporibus magnæ ſunt diſſimilitudines: alios enim videmus velocitate ad curſum, alios viribus ad luctandum valere, itemque in [illegible] dignitatem ineſſe, aliis venuſtatem: ſic in animis exiſtunt [illegible] maiores varietates. *Cic. lib. 1. Officiorum.*

Vt neceſſe eſt lancem in libra ponderibus impoſitis deprimi: ſic animum perſpicuis cedere. *Cic. lib. 4. Academicarum quæſtionum.*

Sicut membra nobis ita data ſunt, vt ad quandam rationem viuendi ineſſe appareant: ſic appetitio animi, non ad quoduis genus [illegible] ad quandam formam viuendi videtur data, itemque & [illegible] perfecta ratio. *Cic. lib. 3. de finib.*

Plutarchus, quemadmodum cum morbus in corporis parteis non [illegible], ſignum eſt morbi parantis abire: Sic cum offendi[illegible] quibus conſueuimus delectari, indici um eſt futuræ ſanitatis. *In Moralibus.*

Seneca, radiis ſolis etſi contingunt terram, tamen ibi ſunt vnde mittuntur: Sic ſapientis animus tametſi verſatur hic, tamen apud [illegible] eſt.

Ex [illegible] epulo, aut viſceratione, tanto minus redit ad ſingulos, quanto in plures diſtribuitur: Non idem accidit in bonis animi, quæ tota ad ſingulos perueniunt, nec communicatione minuuntur.

Cicero, quemadmodum lumen lucernæ luce ſolis obſcuratur & [illegible]: Sic rerum corporearum æſtimatio, ſplendore virtutis animi bonis obfuſcatur. *Lib. 2. Offic.*

Eraſmus Roterodami, vt vulgus ineptum magno labore, magno[illegible] diſpendio remedia ab extremis Indis aut Æthiopibus petunt, cum [illegible] hortis nobis naſcatur, quo morbis mederi poſſimus. Ita [illegible] beatæ vitæ magno molimine foris quærimus, in imperiis, [illegible], in voluptatibus, cum in animo ſit, quod nos beatos efficiat [illegible].

Canes feroces, ad omnem vocem irritantur, ad ſolam notam ac [illegible] manſueſcunt: ſic animi morbi cum ſæuiunt, compeſci [illegible], niſi dicta adſint nota familiariaque, quæ commotos [illegible]. *Plut.*

Corpus ægrotum, nec æſtum ferre poteſt, nec frigus: Ita animus [illegible] proſperis atque aduerſis rebus iuxta offenditur. *Plutarch.*

[illegible]ſcant inter nauigandum, exiſtimant ſe melius habituros, [illegible] in liburnicam, aut in triremem demigrarint. At nihil [illegible] cum ſecum circumferant timiditatem ac bilem: Ita fru[illegible] genus vitæ, qui morbos animi ſecum adferunt. *Plut.*

[illegible] laborant aduerſa valetudine, iis omnia ſunt moleſta, faſti[illegible], incuſant medicos, ſuccenſent amicis: ac reſtituta ſanitas [illegible] reddit iucunda: ſic animo ægroto quæuis vita inſuauis, a[illegible] nullum vitæ genus non iucundum. *Plut.*

[illegible] corporis morbo laborant quieti ſe tradunt, medicum accerſunt: Sed qui ægrotant animo, quo grauius ægrotant, hoc [illegible] abhorrent à quiete & à medico. *Plut.*

Quemadmodum flamma non poteſt opprimi, nam circa id diffu[illegible] gitur, quemadmodum aer verbere aut ictu non læditur, [illegible] quidem, ſed circa id cui ceſſit refunditur: ſic animus, [illegible] conſtat deprehendi non poteſt, nec intra corpus [illegible] beneficio ſubtilitatis ſuæ per ipſa quibus premitur erum[illegible] *epiſt. 55.*

[illegible], in ſeditione non poteſt eſſe beata, nec in diſcordia do[illegible] domus: ſic animus à ſe ipſe diſſidens, ſecumque diſcor[illegible], nullam guſtare partem liquidæ voluptatis, ac liberæ poteſt. *[illegible] de finib.*

Quemadmodum plus agit tortor, quo plura inſtrumenta doloris [illegible] (ſpecie enim vincuntur, qui patientia reſtitiſſent:) ita ex [illegible] animos noſtros ſubigunt & domant, plus proficiunt, quæ [illegible] quod oſtendant. *Sen. epiſt. 14.*

[illegible] nihil differt, vtrum ægrum in ligneo lecto aut in aureo col[illegible] cunq; illum tranſtuleris, morbum ſuum ſecum transfert: [illegible] refert vtrum animus æger in diuitiis, aut in paupertate po[illegible] [illegible] ſuum illum ſequitur. *Sen. epiſt. 17.*

Quemadmodum ſtomachus morbo vitiatus, & colligens bilem, [illegible] que accipit cibos mutat, & omne alimentum in cauſam [illegible] trahit: ita animus cæcus, quicquid illi commiſeris, ad onus [illegible] perniciemque & occaſionem miſeriæ facit. *Sen. lib. 5. de beneficiis.*

[illegible] corporibus morbus ſegnitie & laſſitudine præſentitur: ſic [illegible] animus, priuſquam opprimatur malis, præſumptione [illegible]. *Senecæ.*

[illegible] flamma ſurgit in rectum, iacere ac deprimi non poteſt, non [illegible] quam quieſcere: ita noſter animus in motu eſt, eo mobilior [illegible], quo vehementior fuerit. *Sen. epiſt. 39.*

Vt qui per febrim aut ephialtem horrent atq; æſtuant, grauius afficiuntur iis, qui eadem foris patiuntur: ſic fortunæ res, quod foris adueniant minus diſcruciant, quam eæ quæ ſunt animi. *Plutarch.*

Vt ſi fons ipſe turbidus ſit, quicquid inde fluxerit non poteſt eſſe purum: ſic animus, ſi ſit infectus malis affectibus, omnia vitiat quæ accedunt, contra ſi purus & tranquillus. *Plut.*

Quemadmodum admonet Xenophon, vt in rebus proſperis maxime meminerimus honorare Deos, quo ſi quando inciderit neceſſitas, audacter eos poſſimus accerſere, ceu iam beneuolos & amicos: ſic dicta quæ morbis animi queant mederi, multo ante comparanda ſunt, vt dum opus eſt, facile ſuccurrant, iam familiaria. *Plut.*

Chromantij epiſcopi, non fit mare tranquillum, niſi ceſſauerint venti: non extinguitur ignis, niſi materiam incendii, ſpinarumque ſarmenta detraxeris: Sic nec animus erit mitis & quietus, niſi ea quæ exuſcitant & inflammant, fuerint abdicata. *De octo beatitudinibus. fol. 413.*

¶ PROFANA EXEMPLA.

Demonax vehementer eos coarguebat, qui corpora ſummo ſtudio curarent, atque ſeſe omnino negligerent. Haud diſſimiles eos ratus, quorum omnis ſolicitudo in extruendis ædificiis verſaretur: & hominum qui ædes habitarent, nullam penitus haberent rationem.

Stilpo, Demetrius Antigoni filius cum Megaram occupaſſet, Stilponem philoſophum accerſitum rogauit: num quis militum aliquid rerum abſtuliſſet: Nullus, inquit: neminem enim vidi, qui ſcientiam & eruditionem raperet, Sentiens, animi bona non eſſe bellorum violentiæ obnoxia. *Plutarchus in Demetrio. Seneca.*

Ageſilaus, quum Græci, qui Aſiam incolebant, Perſarum regem ex more Magnum appellarent: Quia, inquit Ageſilaus, re ille me maior eſt, niſi ſit iuſtior, ac temperantior. Contempſit vir egregius æterna bona: quæ vulgus præcipue ſuſcipit, ac hominis felicitatem animi bonis metiebatur. Ea ſententia philoſophis eſſe conſueuit in ore, ſed hanc bellator expreſſit affectu. *Plut.*

Dionyſius ſenior, quum intra regiam ſacrum ex more perageretur, præcoque, ſicuti aſſueuerat, precaretur, vt per multa tempora inconcuſſum duraret imperium: Non tu deſines, inquit rex, abominanda nobis imprecari? Sentiens, potius optandam bonam mentem: quam ea quæ nihil conferunt ad hominis felicitatem: quandoquidem animi bona fortunæ bonis ſemper præferenda ſint. *Eraſ. l. 5. apoph.*

Milo Crotoniates, factus iam ſenex, quum vidiſſet athletas alios in curriculo ſeſe exercentes, fertur inſpexiſſe lacertos ſuos, lachrymansque dixiſſe: At hi iam mortui ſunt. Merito fleuit, qui felicitatem corporis viribus metiebatur. Animi vigor ſerius ſeneſcit, ſi tamen ſeneſcit vnquam. *Eraſ. 6. apoph.*

Bias, quum patriam eius Prienen hoſtes inuaſiſſent, omnibus quos ſæuitia belli incolumes abire paſſa fuerat, pretioſarum rerum pondere onuſtis, fugientibus interrogatus, Quid ita nihil ex bonis ſuis ſecum ferret. Ego vero, inquit, omnia bona mecum porto. Pectore enim illa geſtabat, non humeris: non oculis viſenda, ſed æſtimanda animo: quæ domi cilio mentis incluſa, nec mortalium, nec deorum manibus labefactari queunt, & vt manentibus præſto ſunt, ita fugientes non deſerunt. *Cicero in Paradoxis. Valer. Maxim. lib. 7. c. 2. Verum Seneca lib. c. 5. de Tranquillitate, & epiſt. 9. Stilponi hoc aſcribit.*

Alexander, Darius rex Perſarum, quum numeroſiſſimum exercitum inſtruxiſſet aduerſus Alexandrum, admonitus Alexander vt conſiderate contra tantum hoſtium impetum omnia ageret, nil aliud reſpondit, quam Magna animi moleſtia me Darius liberauit, qui vires ſuas omnes in vnum contraxit, vt liceat vno die de ſumma rerum decernere. *Plut. in apoph.*

Anonymus, Pirata quidam ad Alexandrum Magnum deductus & rogatus, cur auderet infeſtare maria, compendio reſpondit: Ego, inquit, quoniam id vnica nauicula facio pirata nominor: cum tu, Alexander idem facias magna claſſe, rex appellaris. Alexander hominis animum tam intrepidum admiratus, donauit illum vita. *Plut. in Alexandro.*

Ageſilaus, quum in Lydia Tiſſaphernem fugaſſet ac multis interfectis in agros regios incurſionem feciſſet: Rex Perſarum per legatos magnifica illi munera obtulit, vt à bello deſiſteret. Ageſilaus autem reſpondit: Pacis quidem tempore Reipublicæ vigere authoritatem: vt ius habeat decernendi, quod ad tuendam ciuitatis tranquilitatem cenſuerit conducere: belli autem tempore non item. Vox excellentis animi, qui non aliud virtutis præmium ambiret quam gloriam, nec pacem hoſti venderet fraudato milite. *Plut. in apoph. Lacon.*

Pauſanias, quibusdam in ſpoliis barbarorum demirantibus pretioſas veſtes: Præſtiterat, inquit, ipſos eſſe multi pretii, quam poſſidere pretioſa. Correxit ſuorum admirationem, eosque ad verorum bonorum admirationem reuocauit. *Plutarchus in Laconicis.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Ariſtoteles, Illud amicis ac diſcipulis inter diſſerendum frequenter ſolebat ingerere Viſum accipere lumen à circumfuſo aere, animum autem à diſciplinis liberalibus. Sentiens, ingenium adoleſcentum diſciplinis acui, & ad reliqua philoſophiæ myſteria reddi perſpicax. *Laertius cap.5. lib.1.*

Socrates, Xenophontem in angiportu quodam habuit obuium: quumque videret adoleſcentem rara indole, porrecto baculo vetuit ne præteriret, vbi conſtitiſſet, rogauit, vbi fierent venderenturque variæ merces, quibus vulgo vtuntur homines? ad id quum promptè reſpondiſſet Xenophon, percontatus eſt vbi homines fierent boni? cum adoleſcens reſpondiſſet, ſe id neſcire: Me igitur ſequere, inquit, vt hoc diſcas. Ex eo Xenophon cœpit eſſe Socratis auditor. Abſurdum eſt, ſcire vbi parare queas honeſtam veſtem, aut poculum: & ignorare, vnde tibi comparare poſſis animi cultum. *Eraſm. lib.3. apoph.*

Iſocrates, videns ex diſcipulis agri ſui colendi ſtudioſum, cæterum in exornandis moribus deſidem: Vide, inquit, ne agrum mitiorem cultioremque faciens, tu incultus animo atq; agreſtis prorſus euadas. *Stob.*

¶ Hieroglyphica.

Equus animi elati ac ferocis hieroglyphicum eſſe poteſt. Sic enim Prudentius elationem animi deſcribens ait,

Forte per effuſas inflata ſuperbia turbas
Infreni volitabat equo.

Pier. Valer. lib.4. pag 38. *F.*

Nec ingratum fuerit hieroglyphicum, quo animi deſponſio & deſperatio ſignificetur. vbi quis *Equum ceſpitantem*, aut prioribus prolapſum pedibus appingat. *Idem lib.4. pag. 42.*

Animum purum, ſupra terrenas feces elatum, & diuinarum tantum rerum meditationi deditum per *Ciconiam* hieroglyphicè ſignificant ſacræ etiam noſtrorum literæ. Faſtigia enim apiceſque rerum ſemper quæritat *Ciconia. Pierius Valerius libr. 17. pagina 160. F.*

Accipitrem ſurſum verſus tendentem ſi quis pingat, animum qui ad diuina ſuſtollatur intelligemus: quem ſi quis ad inferna delabentem effinxerit, animum ſignificabit, qui ſe ad ea, quæ terræ beneficia ſunt, examinanda explicauerit. *Pier. Valer. libr. 21. pagina* 195.

Hominem, qui animum ſuum à vitijs affectibuſque cruciabilibus depurgat, quæque ſe lædant eximat atque depellat ſignificare ſi vellent, *Scolopendram* effigiabant, eam nonnulli centipedam vocant. Rationem vide apud eundem. *Pier. lib. 20. pag.* 280.

Vas obturatum plerunque animi ſignificatum habere perhibetur. *Pier. Valer. l. 56. p.539.*

Vide Magnanimitas,

Annus.

DEFINITIO.

ANNVS, Græcè ἔνος, ου, ὁ, & ἔτος, εος, τὸ dicitur. Et teſte Feſto, Græcum eſt. Sunt tamen, qui velint Latinum eſſe, vt Atteius Capito (teſte Macrobio libr. 1. Satur.) qui annum ipſum à circuitu temporis dictum putat, ab an, quod eſt circum, & nonas, & inde annonam deduci manifeſtum eſt. Alij ab annulo, quia inſtar annuli in ſe redeat. Virgilius.

Atque in ſe ſua per veſtigia voluitur annus.

Annus lunaris menſis eſt, quia luna paulo minus quàm menſem in Zodiaci circuitione conſumit.

Annus ſolis, dies 365. & quadrantem continet, quibus ſol Zodiacum luſtrat, Ita vt quarto quoque anno dies intercaletur, hic etiam magnus dictus eſt lunaris in comparatione. Virgil.

Interea magnum ſol circum voluitur annum.

Annus magnus continet duodecim millia, quingentos, & quinquaginta quatuor annos ſolares, vt teſtatur Cicero.

Hebr. Annus *Schanah*, propter mutationem & reuolutionem ſeu iterationem dicitur: quod videlicet annus annum perpetua ſerie ſequatur: vt & ἐνιαυτος Græcorum: à verbo Schana, mutauit, iterauit, ſecunda vice repetijt. Seculorum ſanè reuolutio, iteratio eſt atque ſecundaria repetitio annorum qui in ſeipſos per ſolis repetitos labores ſuaque per veſtigia voluuntur. Vide Etymologic. trilingue Lugdun. *pag.* 70. & 71.

¶ Loci Biblici.

Annus Iubilæus, *Leuit.*25.12. Anno ſeptimo debita remittebantur, *Deut.*15.1. &c. Annorum Solis & Lunæ curſu facta diſtinctio, *Geneſ.*1.14. Anni ſeptuaginta captiuitati Babylonicæ præfixi, 2. *Paralip.*36.21. *Ierem.*25.11. & 29.10. *Daniel* 9.2. Anni quadringenti ſeruitutis Ægyptiacæ, *Geneſ.*15. *v.*13. eorum initium fieri[...] tio exorti ſeminis Abrahæ, id eſt, à nato Iſaaco, ex q[...] cõſecutus eſt promiſſionis ſemen, de quo agitur in illa [...] & præciſè impletur, cum Iſraelitę ex Ægypto educunt[...] verò quadringentorum triginta, quorum fit mentio, *Ex[...] Gal.* 3.17. initium fieri debet ab initio peregrinationis [...] Anni ſeptuaginta vitæ humanæ præfixi, *Pſalm.*90.*v.*10.

¶ Philosophicæ Sententiæ.

Eſt annus quem κλιμακτηρικὸν appellant, quaſi dicas [...] Conſtat hic ex annis ſeptem, ſed nouies repetitis, vel nouem [...]pties multiplicatis. Horum annorum ſumma fit ſexaginta [...] minit huius anni, A. Gellius, vt dicat in multa hominum [...] obſeruatum, expertumque eſſe in ſenioribus pleriſque om[...] ſexageſimum tertium vitæ annum cum periculo, & clade [...] venire, aut corporis morbique grauioris, aut vitæ interitus [...] mi ægritudinis. Allegat hic partem epiſtolæ Auguſti Cæſar[...] ad Caium nepotem ſuum ſcripſit. Spero te, inquit, lætum [...] valentem celebraſſe tertium & ſexageſimum natalem meum [...] vt vides, κλιμακτῆρα communem ſeniorum omnium [...] ſexageſimum euaſimus.

Vide plura apud Leuinum Lemn. cap.32. libr. 2. de occult[...] ræ mirac.

Annum magnum mundi expleri putant plerique, quand[...] ſtia omnia ad eandem prorſus & in ſe ipſis & inuicem di[...] nem, quam habent hodiè, reuertentur. Hoc ſpatium alij [...] 3900. annorum ſolarium, numero, alij aliter metiuntur, [...] putant. *Fic. in Pia. Enn* 5. *l.*7.

Annorum diuerſitas vbi reperitur, fides rerum geſtarum [...] lingua petenda eſt: ex qua translatum eſt quod habemus. [...] *Mirand. in Aſtrologiam lib. c.* 8.

Antichriſtus.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ANTICHRISTVS, Græcum vocabulum eſt, ἀντίχριστος[...] enim contra eſt, & Chriſtus, contra Chriſtum.

¶ Loci Biblici.

Antichriſtus quis, & eius regnum, *Eſai.*11. *v.*4. *Dan.*7.[...] & 8. *v.*9.23. & 9.27. & 12.11. *Zach.*11.15. *Matth* 24. *v.*24. *Mar*[...] *Ioan* 5.43. *Actor.*20.29. 2. *Theſſ.*2.3. 1. *Tim.* 4.1. 2. *Tim.*3.1. [...] 22. & 4.3. 2. *Io. v.*7. *Iudæ* v.10. *Apoc.*11.7. & 12.8. & 14.9. & 19.[...] 8. iam in mundo eſt, 1 *Ioh.*4.3. in Deum blaſphemus eſt, 2. *Th*[...] *Apoc.*13.6. filius perditionis, & homo peccati vocatur. 2. *Theſſ.*[...] ſeductor eſt, *Matth.*24.5. 2. *Theſſ.*2. v.2.10. 2. *Ioan v* 7. ſuper[...] 2. *Theſſ.*2.4. iniquitatis myſterium iampridem operabatur, [...] tempore reuelandus, *v.* 6. à reprobis adoratur, *v* 8. Antichr[...] racula mendacia, quibus eius imperium ſtabiliri oportuit, [...] imperium caducum, v. 9. Antichriſti multi, 1. *Ioan.*2.18. [...] cœtu exituri, v. 19. Antichriſti reuelati certiſſima τεκμήρια, [...] 4. *v.*1.

¶ Patrum Sententiæ.

Nulli dubium eſt, Apoſtolum (2. Theſſ.2.1.2. &c.) de Anti[...] loquutum eſſe, quem refugam vocat, vtique à Domino Deo [...] ſi de omnibus impijs meritò dici poteſt, quanto magis de iſto [...] in quo templo Dei vt Deus ſit ſeſſurus, incertum eſt: Vtrum [...] ruina templi, quod à Salomone rege conſtructum eſt, an [...] Eccleſia. Non enim templum alicuius idoli, aut Dæmonis, [...]plum Dei Apoſtolus diceret. Vnde nonnulli, non ipſum princi[...] ſed vniuerſum quodammodo corpus eius, id eſt, ad eum per[...]tem hominum multitudinem, ſimul cum ipſo ſuo principe [...]co intelligi Antichriſtum volunt. *Auguſt. de ciuitate Dei, li*[...] *cap.*19.

Iam ergo attendamus quis Chriſtum neget, & non attend[...] ad linguam, ſed ad facta. Non audio quid ſonet, ſed quid viuat [...]ra loquuntur, & verba requirimus: Magis mendax eſt An[...]ſtus, qui ore profitetur Ieſum Chriſtum, & factis negat. *Aug.* [...] *in* 1. *ep.* 10. *Inn.*

Apoſtolus oſtendit, Antichriſtum non ſolum dijs falsò fic[...] ſe ſuperiorem nominaturum eſſe, ſed etiam in diuino temp[...] ſurum vt Deum. Diuinum autem templum eccleſiam appel[...] ſic in memoriam reuocans quæ ſæpe docuerat. *Theodoret.* [...] *tom.*

Antichriſtus in domo Domini, in ſede Chriſti ſedebit. *Amb*[...] *ad Theſſ.*

Exercitus Antichriſti ſunt omnes hæreſes, præcipuè iſta, [...] tinuit Eccleſiæ locum, & ſtetit in loco ſancto, ita vt vide[...]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN